

Astrid-Mette Husøy og Ann Cathrine Kroksveen (red)

Blodprøvetaking i praksis

4. UTGAVE

CAPPELEN DAMM AKADEMISK

Studiespørsmål og flervalgsoppgaver

Kapittel 6

Utstyr til venøs prøvetaking

Studiespørsmål

1. Hva skiller serum fra plasma?
2. Hvorfor skal ikke prøvetakingsrør som har gått ut på dato benyttes?
3. Hva er en klot-aktivator?
4. Nevn de vanligste antikoagulasjonsmidlene.
5. I hvilken rekkefølge skal prøvetakingsrør fylles for å unngå kontaminering av tilsetningsstoffer fra rør til rør?
6. Hvorfor er det viktig å blande prøvetakingsrørene umiddelbart etter fylling?
7. Hva er et kasterør, og når skal et kasterør benyttes?
8. Hva betyr det at medisinsk engangsutstyr er CE-merket?
9. Hva er nytteverdien av å bruke vakuumrør ved venøs blodprøvetaking?
10. Hvilke kanyletykkelser er vanlig å bruke ved rutineprøvetaking?
11. Hva er en sikkerhetskanyle?
12. Hvilke hjelpemidler er tilgjengelig for lokalisering av vener?

Flervalgsoppgaver

1. **Hva indikerer en høy G-verdi på en kanyle?**
 - a. At kanylen har stor diameter
 - b. At kanylen er egnet for dyptliggende vener
 - c. At kanylen har liten diameter
 - d. At kanylen er lengre enn normalt
2. **Hvordan kan en redusere risikoen for stikkskader ved blodprøvetaking?**
 - a. Bruke enhåndsteknikk
 - b. Bruke sikkerhetskanyler med beskyttelseshette
 - c. Bruke et åpent prøvetakingssystem
 - d. Bruke kanyler med høy G-verdi
3. **Hvilken fordel gir det å bruke plasma i stedet for serum til laboratorieanalyser?**
 - a. Plasma har lengre holdbarhet enn serum
 - b. Plasma reduserer risikoen for feil analyse
 - c. Plasma skal ikke koagulere før sentrifugering, og kan settes raskt i sentrifugen
 - d. Plasma inneholder flere antikoagulasjonsmidler enn serum
4. **Hva skjer med koagulasjonsfaktorene i serumrøret?**
 - a. De stabiliseres av antikoagulasjonsmidler
 - b. De aktiveres og forblir i serumet
 - c. De separeres fra blodcellene ved sentrifugering
 - d. De brukes opp til å danne blodpropp/koagel
5. **Hva er formålet med separasjonsgel i prøvetakingsrør?**
 - a. Å skape en barriere mellom serum/plasma og blodceller
 - b. Å hindre blodet fra å koagulere
 - c. Å aktivere koagulasjonsprosessen
 - d. Å forbedre adhesjon av blodkomponenter til røret
6. **Hva er forskjellen på serum og plasma?**
 - a. Antallet hvite blodceller
 - b. Serum inneholder ikke fibrinogen og andre koagulasjonsfaktorer
 - c. Plasma inneholder silikapartikler for å fremme koagulering
 - d. Serum inneholder fibrinogen og andre koagulasjonsfaktorer

7. **Hvorfor tilsettes antikoagulasjonsmidler i prøvetakingsrør?**
- a. For å akselerere blodets koagulering
 - b. For å bevare blodcellers egenskaper in vitro
 - c. For å bedre separere plasma og blodceller ved sentrifugering
 - d. For å hindre at blodet koagulerer
8. **Hva er hovedformålet med å tilsette surfaktanter i prøvetakingsrør?**
- a. Å redusere adhesjon av blod til prøverøret og gummikorken
 - b. Å hindre blodceller i å klumpe seg sammen
 - c. Å stabilisere koagulasjonsfaktorer i blodprøven
 - d. Å bedre separere plasma og blodceller ved sentrifugering